

EESTI GEOLOOGIA SELTSI ÜLDKOOSOLEKU PROTOKOLL

Tallinnas,
Eesti Loodusmuuseumis,
Lai tänav 29a

02. juunil, kell 15.00–19.00

Ühehäälselt valiti koosoleku juhatajaks Tarmo All ja protokollijaks Saima Peetermann.

Koosolekul osales 50 Seltsi liiget.

Koosoleku juhataja tutvustas koosoleku päevakorda, see kinnitati ühehäälselt.

PÄEVAKORD:

1. Tere tulemast muuseumisse! *Ethel Tamm*.
2. Vaidlusalustest küsimustest glatsiaalgeoloogias – sissejuhatav ettekanne diskussiooniks Pleistotseeni geoloogia teemadel. *Reet Karukäpp*.
Diskussioon ettekande teemal.
3. EGEOSe tegevusest: 2014. majandusaasta aruanne, terminoloogia komisjoni moodustamise olukorrast, puursüdame hoiust, juubelibulletäänist, Taani reisist 6.–16. septembril, aktuaalsetest probleemidest (sh kaevandamise järgselt kasutusele võetud alade pildistamine), tulevikuperspektiividest jms. *Anne Põldvere*.
4. Kutsestandardi küsimused: ettevalmistused puurija (tase 3) ja puurmeister (tase 4) kutsete andmise korraldamiseks. *Peep Kildjer*.
5. Biograafilise teatmiku koostamise seis. *Aasa Aaloe*.
6. Sõna saavad tegevliikmed: kuni 5 minuti pikkused sõnavõetud aktuaalsetel teemadel vaatega tulevikku, kohvi- ja teelaua jutud, tutvumine muuseumiga.

1. Tervitussõnad koosolekul osalejatele ütles Eesti Loodusmuuseumi arendusjuht ja Seltsi volikogu liige **Ethel Tamm**.

2. Kvaternaargeoloog (geol.-mineraloogia kandidaat ja filosoofiadoktor) **Reet Karukäpp** pidas huvitava ettekande teemal “Vaidlusalustest küsimustest glatsiaalgeoloogias”, millele järgnes diskussioon Pleistotseeni geoloogia teemadel. Arvamusavaldustega esinesid A. Raukas, V. Puura, T. Hang, K. Ploom jt.

3. Juhatuse esimees **Anne Põldvere** tegi ülevaate Seltsi tegevusest kahe aastakoosoleku vahelisel perioodil (22.05.2014–02.06.2015).

02.06.2015 seisuga kuulub Eesti Geoloogia Seltsi 196 tegevliiget, seltsil on 18 välisliiget ning 22 auliiget. Seltsi juhib 15-liikmeline volikogu ning 5-liikmeline juhatus, revisjonikomisjon on 3-liikmeline. Nimetatud info ja palju muud olulist ja huvitavat on kajastatud ka Seltsi pidevalt uueneval veebilehel www.egeos.ee

Aruandeperioodil toimus 5 volikogu koosolekut ja 3 e-hääletust (uute liikmete vastuvõtmine), teemadeks puursüdamike hoiustamine, maapõue strateegia küsimused, kutsestandard, terminoloogia, stratigraafia komisjoni tegevus, Salajõe karstiaala ja sellega seotud veeprobleemid.

Aruandeperioodil on kodulehe kirjade rubriiki lisandunud 12 kirja (sh 3 kirja Seltsile). Seltsi poolt on läkitatud märgukiri keskkonnaministeeriumile puursüdamike asjus (24.09.2014, seni vastust pole tulnud), volikiri kutsekomisjonile, arvamus TÜ õppekava kohta, teavitust maapõuestrateegia kohta (V. Puura koostatud 4 kirja), teavitust Riigikogu valimiste ja koalitsioonileppe teemal ning Riigikogu valimiste eel 10 küsimust erakondadele (vastas 4 erakonda: Reformierakond, IRL; Rohelised ja Vabaerakond).

Seltsile saadetud kirjad: 11.06.2014 – Maapõueseaduse eelnõu arutelude kokkuvõtte Keskkonnaministeeriumist; 27.02.2015 – Erakondadele saadetud küsimuste vastused; 26.05.2015 – Keskkonnaministeeriumi kiri Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Siseministeeriumile, Eesti keskkonnaühenduste Kojale, Eesti Geoloogia Seltsile, Eesti Mäetööstuse Ettevõtete Liidule.

Viimase puhul on vaja nimetada Seltsi esindaja maapõue strateegia koostamiseks loodavasse töörühma (esimene kohumine toimub 10. juunil). Tehti ettepanek nimetada Eesti Geoloogia Seltsi esindajaks A. Põldvere, kes avaldas arvamust, et arvestades eelseisvat pingelist perioodi tuleks kaasata ka T. All. Ta lisas, et hea maapõue strateegia koostamiseks on vaja geoloogidel teha aktiivselt koostööd.

15.–17.08.2014 toimusid TTÜ Geoloogia Instituudi Särghaua välibaasis IV Eesti geoloogide suvepäevad (45 osalejat).

Toimus Eesti Geoloogia Seltsi Fotokonkurss 2014, kus osales 22 fotograafi, esitati üle 90 võistlustöö, neist 8 auhinnati ja 8 pälvisid žürii poolt äramärkimise. Plaanis on konkurss korraldada ka 2015. aastal. Auhinnatud fotode näitus oli Eesti Geoloogiakeskuses, Särghaua õppekeskuses suvepäevade ajal ja TÜ geoloogia osakonnas.

Aruandlusperioodil ei toimunud vestlusõhtuid ja ekskursioone. Edaspidi võiksime vestlusõhtutel käsitleda päevakajalisi geoloogia teemasid, nt seoses maapõue strateegia aruteluga. Ettepanekud on oodatud!

Seltsi oma vahendite arvelt trükiti 2015. aasta algul Eesti Geoloogia Seltsi Bülletään 9/15 alapealkirjaga “Vaadates ajas tagasi”, mis on pühendatud Seltsi 25 tegevusaastale. Seltsi ajaloo teemalise ülevaate kirjutas meie auliige Peep Kildjer.

Eesti Rooma Klubi kutsus 27. aprillil A. Põldvere esinema ettekandega maapõue strateegia teemal. Ettekande põhjal koostas klubi kirja valitsusasutustele, mille A. Tarand avaldas Rooma Klubi nimel ka ajalehes „Sirp“ 22. mail pealkirjaga „Maapõuepoliitika jätkusuutlikuks“.

Nimetatud esinemise kontekstis juhtis A. Põldvere tähelepanu asjaolule, et Selts on otsinud ühiskonna laiapõhjalist toetust aktuaalsetele geoloogia probleemidele, kuid

geoloogid ise peaksid ka tegema kõik võimaliku geoloogia maine tõstmiseks ja eriala arengut pärssivate probleemide lahendamiseks.

Terminoloogia komisjoni moodustamine (oli viimati arutusel volikogus 26.02.2015) ei ole seni veel õnnestunud. Me vajame aktiivseks tööks nii komisjoni kui töögruppi. Pöördusime komisjoni moodustamiseks mitmete õppeasutuste poole ja tagasiside on järgmine: Tiiu Koff (TLÜ), Kalev Sepp (EMÜ), Ülo Sõstra (TTÜ MI), Juho Kirs (TÜ), Liina Laumets (TÜ, ELUS), Rauno Raudsepp (EGÜ).

Ettepanekud on tehtud ka Urmas Uri (EMÜ), Kristjan Rieti (EGÜ) ja A. Miideli (TTÜ GI) kaasamiseks.

Erialaterminite sõnastiku ja sõnaraamatu osas on tehtud aastate jooksul tublisti tööd, kuid lõplikuks vormistamiseks on vaja veel kaasata abijõude. Kes on huvitatud tööst terminitega, palun võtke Seltsi volikogu liikmetega ühendust.

Seltsi 2014. majandusaasta aruanne on ettevõtjaportaali edastatud. Möödunud aastal Selts KIKi projektides ei osalenud ja töajookulid ei olnud. Seltsi liikmemaksude laekumine paranes võrreldes 2013. aastaga.

Seltsi Taani reis Rootsi sugemetega toimub 06.–16.09.2015. Marsruut on põhijoontes paigas. Külastame aluskorra, Kambriumi, Ordoviitsiumi, Triiase, Juura ja Kriidi kivimite paljandeid (karjääre), kultuuriobjekte ja Kopenhaageni geoloogia muuseumi. On veel üksikuid vabu kohti!

Plaanid uueks tegevusaastaks on järgmised:

- biograafilise teatmiku koostamine ja trükkimine 2016. aasta alguses;
- kolmekeelse geoloogia sõnastiku netiversiooni koostamine;
- erialase suhtluse korraldamine (sh koolitused, konverentsid, ekskursioonid, suvepäevad);
- kutsestandardi edasiarendamine;
- geoturismi propageerimine (sh stratotüübid);
- kaevandamisprobleemide kajastamine;
- Eesti geoloogia maine tõstmine jne.

Tegevusaastat kokku võttes tänas A. Põldvere aktiivseid auliikmeid: Rein Einasto, Dimitri Kaljo, Peep Kildjer, Vello Klein, Helle Perens, Anto Raukas, Asta Oraspõld, Enn Pirrus, Väino Puura,

ja tegevliikmeid: Aasa Aaloe, Tarmo All, Gennadi Baranov, Ene Kadastik, Reet Karukäpp, Juho Kirs, Erki Niitlaan, Saima Peetermann, Valter Petersell, Enno Reinsalu, Tõnis Saadre, Alvar Soesoo, Kalle Suuroja.

Eesti Geoloogia Seltsi uueks auliikmeks nimetati Seltsi asutajaliige **Elmar Lugus**.

Seltsi liikmeskond hindab väga kõrgelt Elmar Luguse kui mitmekülgse maavarade uurija, Eesti Maavarade Komisjoni omaaegse teadussekretäri ja kogenud eksperdi pikaajalist tööd Eesti maapõue ja maavarade uurimise ning kasutamise suunamisel ja geoloogiateenistuse arendamisel.

Tegevusaruanne kiideti heaks ning kinnitati ühehäälselt.

4. Kutsestandardiga seonduvat tutvustas **Peep Kildjer**.

Tegutsemist alustati 2010. aastal, 26.05.2011 kinnitas Kutsekoda puuriija (III tase) ja suurmeister (IV tase) kutsestandardid.

2013. aastal tegi Selts P. Kildjerile ülesandeks kutse andmise temaatikaga tegelema hakata ja ta valiti ka vastava toimkonna juhiks. Eesti Geoloogiakeskuses kogunes potentsiaalne töögrupp, kellega jõuti järeldusele, et järgnevatel aastatel on vajadus uue kaadri jaoks olemas. Samas selgus, et kuna seadusandluses (uus Veeseadus) kutsenõuet olema ei hakka, võib firmade huvi osutada leigeiks.

Asuti otsima sobivat kutsekooli, selleks sai Kehtna Majandus- ja Tehnoloogiakool. Koostati toetuskiri puurseadme operaatori õpperühma avamiseks nimetatud õppeasutuses, saadi vastav luba ning õppetegevuse võimalikuks alguseks planeeriti esialgu 2014. aasta september.

Seejärel algas õppekava koostamine, mis kestis 1,5 aastat. 26.05.2015 sai puuriija (tase III) õppekava (30 EKAP) heakskiidu ja registreeriti. Õppekava koosneb kahest osast: kohustuslikud ja valitavad õppeained, kokku 800 tundi, sellest 1/3 on teooria ja 2/3 praktika. Suunad: puurkaevu rajamine, maasoojussüsteemide puuraukude rajamine, geotehnilised uuringud, geoloogilised ja hüdrogeoloogilised uuringud. Õpe lõpeb eksamiga valitud suunal.

Loodetavasti saab Geoloogia Selts kutseandjaks. Kutsekomisjonis saavad olema Eesti Geoloogia Seltsi, Eesti Geotehnika Ühingu, kaevupuuriijate, koolitaja ja maasoojuspuuraukude puuriijate esindajad.

Kutsestandard registreeriti 4 aasta eest; kuna standard kehtib 5 aastat, siis ühe aasta pärast see juba aegub. Loodetavasti jätkab sama töörühm uuendatud standardi koostamisega.

5. Aasa Aaloe tutvustas uue bibliograafilise teatmiku hetkeseisu.

Eelmine teatmik ilmus 1995, seega on suur vajadus uue järele. Hetkeseisuga on laekunud 40 ankeeti, st vaid väga väike osa. Probleeme on ka isikute fotodega. Eesmärk oleks hakata teatmiku aasta lõpupoole küljendama. Ankeedid on Seltsi kodulehel algatuste rubriigis. Seal on märgitud ka teatmiku koostaja kontaktandmed. Täpsete andmete kogumiseks palume kõigil Eesti geoloogiaasutustes töötavatel spetsialistidel aidata kaasa teatmiku koostamisele!

6. Vaba mikrofoni

A. Veskimets: Käimas on Neugrundi looduskaitseala moodustamine. Geoloogiat puudutav osa on seal puudulikult kirjeldatud. Selts võiks panustada selle paremaks muutmise ja huvi üles näidata, et kraatrala geoloogilisi uuringuid oleks võimalik ka edaspidi teha.

A. Põldvere: 1). Praegu on päevakorral põlevkivi ja paekivi tutvustava näituse ülespanemine Tartu Loodusmajas. Maavarade näitusest on räägitud ka AHHA keskuse töötajatega. Nüüd tuleks geoloogidel ette valmistada kavand AHHAAsse sobivast maavarade ekpositsioonist. Ootame kõigi aktiivset kaasabi kavandi ettevalmistamisel.

2) Geoloogiamuuseumides tuleks suuremat rõhku panna kõigi haridusastmete õppeprogramme toetavale ekpositsioonile. See on oluline toetus loodusteaduste, sh

geoloogia õpetamisele. Ka maavarade tutvustamine avalikkusele on ülimalt oluline. Senisest enam tuleks selgitada, miks ja kelle huvides me maavarasid kasutame.

A. Raukas: Peaksime toetama praegust keskkonnaministrit.

R. Einasto: EV 100 raames võiks saada rahastamist nii mõnelegi üritusele, üks selline on nt Põltsamaa muuseum, kes on huvitatud mõne kohaliku puursüdamiku geoloogilise läbilõike tutvustamisest. Võib-olla ka mõnel teisel muuseumil on samasugune huvi?

P. Kildjer: Kas Kunda kui maavarade võimalik eksponeerimise koht on veel päevakorral?

A. Põldvere: Kohtumine pidi esialgu toimuma märtsis. Selts on pakkumisest jätkuvalt huvitatud. Pärast Tartu ekspositsiooni valmimist oleks mõeldav see taas päevakorda võtta.

V. Puura: maapõue strateegia toimetamisega seoses oleks hea, kui oleks olemas Seltsi seisukoht nii fosforiidi kui ka põlevkivi kohta.

T. Pani: Kooliõpikutes ei kasutata enam sõna „geoloogia“. Mahte püütakse praegu kokku tõmmata ja geoloogia kipub kaotsi minema, peaksime püüdma selle vastu võidelda.

H. Aosaar: Soovitan Seltsi liikmetel kasutada „Tagasi kooli“ programmi võimalusi.

Aastakoosolekul tutvuti ka Loodusmuuseumi ekspositsiooniga. Huvilistel oli võimalus saada kevadel ilmunud Seltsi 25 tegevusaastat tutvustav trükis „Bülletään 9/15. Vaadates tagasi käidud teele“.

Koosoleku juhataja:

T. All

Protokollija:

S. Peetermann